



„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

## SPRAWOZDANIE

z I wyjazdu studyjnego

w ramach operacji: „*W zgodzie z naturą – ekologia, czy to się opłaca*”

w ramach Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich 2014-2020

*Plan operacyjny na lata 2022-2023*

W dniach od 26 do 28 czerwca 2023 r. odbył się wyjazd studyjny zorganizowany dla 15 osób, który miał na celu wymianę doświadczeń z podmiotami realizującymi inicjatywę na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Obejmował on cztery studia przypadków.

Przypadek I: Spotkanie obejmowało zapoznanie się z działalnością **Stowarzyszenia Lokalni w Gminie Suchy Las** (woj. wielkopolskie), rozmowę z aktywistami tego stowarzyszenia i wizytę w Sucholeskim Ogrodzie Deszczowym i Antysmogowym przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Wojciecha Bogusławskiego. Uczestników spotkania bardzo zainteresował ogród deszczowy – jego geneza powstania, źródła finansowania, dobór roślin do ogrodu, funkcjonalność techniczna i edukatorska. Ponadto wiele czasu poświęcono na dyskusję i wymianę doświadczeń związaną z działaniami na rzecz ekorozwoju. Stowarzyszenie Lokalni w Gminie Suchy Las przede wszystkim stawia na projekty związane z czystym powietrzem i małą retencją wód oraz edukację obywatelską. Swoje działania propagują pod hasłem #DaSię.

Przypadek II: Wizyta w gospodarstwie **Anielskie Ogrody** (woj. lubuskie) dotyczyła wysłuchania prelekcji na temat genezy jego powstania i powołania Akademii Anielskich Ogródów oraz uczestnictwa w warsztatach plenerowych związanych z rolnictwem permakulturowym. W autorskiej prezentacji właściciele gospodarstwa położyli szczególnie nacisk na przekazanie informacji o zasadności przekształcania konwencjonalnych gospodarstw rolnych na gospodarstwa regeneracyjne, szczególnie kiedy zlokalizowane są w terenach szczególnie uciążliwych (niska klasa bonitacyjna gleb, trudne warunki klimatyczne, itp.). Uczestników wizyty studyjnej szczególnie zainteresowała technika upraw ziół w skrzyniach podwyższonych oraz uprawa roślin ciepłolubnych w namiotach sferycznych (kopułach geodezyjnych). Również wiele uwagi poświęcono funkcjonowaniu Akademii Anielskich Ogródów i jej roli w edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

Przypadek III: Odwiedziny w **Arboretum Uniwersytetu Wrocławskiego w Wojsławicach** (woj. dolnośląskie) miały na celu bliższe poznanie funkcjonowania tego ośrodka, a w szczególności zapoznanie się ze składem gatunkowym zakątków ogrodowych z uwzględnieniem roślin pyłko- i



„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

nektarodajnych, rodzimych, chronionych i innych mających wpływ na bioróżnorodność środowiska wiejskiego; małą architekturą użytkową przeznaczoną do podnoszenia liczebności owadów pożytecznych; aranżacją zakątków ogrodowych dotyczącą możliwości prowadzenia zajęć edukacyjnych z ekologii i ochrony środowiska.

Przypadek IV: Wizyta w **Centrum Edukacji Ekologicznej w Ciechowice-Dziedzice** (woj. śląskie) miała na celu zapoznanie się z motywami budowy Centrum wraz z zagospodarowaniem Potoku Czechowickiego na tle zielono-niebieskiej gminy rolniczo-przemysłowej i regionu, realizowanymi projektami transgranicznymi w zakresie ochrony i promocji bioróżnorodności oraz przeciwdziałania zmianom klimatycznym i adaptacji do tych zmian. Podobne zagadnienia realizowano podczas wyjścia w teren. Uczestnicy mogli zobaczyć przykłady: gospodarki w obiegu zamkniętym z ponownym wykorzystaniem odpadów jako surowców wtórnych (m.in. pokazowe instalacje edukacyjne na terenie CEE jako przykład wykorzystania surowców wtórnych); wykorzystania odnawialnych źródeł energii w obiekcie; ochrony środowiska naturalnego w CEE na przykładzie pomnikowych obiektów przyrody oraz użytku ekologicznego Czechowicka Dolina Jaskrów. Na szczególne wyróżnienie zasługuje ich łąka miejska przez zróżnicowany skład gatunkowy, z przewagą roślin trawiastych, wzorcowo pielęgnowana (m.in. etapowe koszenie), co daje gwarancje utrzymania jej przez wiele lat w dobrej kondycji.

Na początku wizyty opiekun merytoryczny wprowadził uczestników wizyty do tematyki, przypomniał celu wyjazdu oraz dokonał omówienia programu. W każdym dniu wyjazdu studyjnego koordynator metodyczny zarówno wprowadzał uczestników w zagadnienia, które będą realizowane, jak również jeśli zachodziła taka konieczność wносił informacje uzupełniające. Ponadto inicjował dyskusje aby na bieżąco przeanalizować poznane w trakcie wizyty projekty i kreować pomysły, które będzie można realizować na terenie działania LGD „Zielone Bieszczady”.

Dużym zainteresowaniem wśród uczestników spotkał się pomysł stworzenia grupy na Facebooku, by dzielić się zarówno zdjęciami i opiniami na temat odwiedzanych miejsc, ale także po wizycie wymieniać własne doświadczenia w tematyce - klimatu, środowiska i biogospodarki.

Opiekun merytoryczny: dr Marta Pisarek